

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak (sprawozdawca)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

w sprawie ze skargi G. L.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w z dnia 6 listopada 2002 r., sygn. akt I ACa (...)

wydanego w sprawie z powództwa G. L.

przeciwko K. Z.

o ochronę dóbr osobistych (nakazanie i zapłatę),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 kwietnia 2008 r.,

zażalenia powódki (skarżącej)

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 3 stycznia 2008 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie Apelacyjnym z dnia 19 listopada 2007 r. oraz odrzucił zażalenie powódki na to postanowienie, wskazując, że na zarządzenie przewodniczącego w sądzie drugiej instancji o zwrocie skargi o wznowienie postępowania w związku z niezpełnieniem jej braków formalnych zażalenie nie przysługuje. Skarżąca w zażaleniu wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Literalna wykładnia art. 394¹ § 2 k.p.c. wskazuje, że na zarządzenie przewodniczącego sądu drugiej instancji o zwrocie wniosku o wznowienie postępowania ze względu na niezpełnienie jego braków w wyznaczonym terminie, zażalenie do

Sądu Najwyższego nie przysługuje. W rozpoznawanej sprawie mamy jednak do czynienia ze szczególną sytuacją. Tego rodzaju zarządzenie przewodniczącego pełni w istocie tę samą funkcję co postanowienie kończące postępowanie w sprawie, w której skarga kasacyjna przysługuje, gdyż zamyka powódce drogę do rozpoznania jej sprawy przez Sąd Najwyższy. Ponadto powódka pozbawiona została możliwości obrony swoich praw bez żadnego zaniedbania ze swej strony. Pismem z dnia 2 listopada 2007 r., doręczonym powódce w dniu 9 listopada 2007 r., powódka wezwana została do uzupełnienia braków formalnych jej skargi o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 6 listopada 2002 r. W piśmie z dnia 15 listopada 2007 r., czyli złożonym w terminie, powódka podała że domaga się rozpoznania jej wniosku złożonego wraz ze skargą, o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu, gdyż nie jest w stanie samodzielnie uzupełnić braków formalnych skargi. Wniosek powódki o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został pozytywnie rozpoznany w dniu 19 listopada 2007 r., czyli w tym samym dniu, w którym wydano zarządzenie przewodniczącego w Sądzie Apelacyjnym o zwrocie powódce skargi ze względu na nieuzupełnienie braków formalnych skargi.

W przedstawionym stanie faktycznym, zważywszy, że ustanowiony dla powódki pełnomocnik wniósł niezwłocznie po zawiadomieniu go o tym przez Sąd, wniosek o przywrócenie terminu dla wniesienia zażalenia na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie skargi z powodu nieuzupełnienia jej braków formalnych, odrzucenie tego wniosku oraz odrzucenie zażalenia na wspomniane zarządzenie przewodniczącego prowadzi do pozbawienia powódki jej prawa do obrony. W tej sytuacji, zważywszy, że skarga o wznowienie dotyczy sprawy o naruszenie dóbr osobistych, w której skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu sporu, należy uznać, że zażalenie na zarządzenie przewodniczącego sądu o zwrocie skargi o wznowienie postępowania przysługiwało powódce, gdyż pełniło ono taką samą funkcję jak postanowienie sądu kończące postępowanie w sprawie. Wprawdzie art. 394¹ § 2 k.p.c. wprost nie przewiduje zażalenia na tego rodzaju postanowienie, to w okolicznościach rozpoznawanej sprawy uznać należy wyjątkowo jego dopuszczalność. Odmienne stanowisko prowadzi bowiem do ograniczenia prawa powódki do obrony, którego pozbawiona ona została na skutek zbyt późnego ustanowienia dla niej pełnomocnika z urzędu przez Sąd rozpoznający jej wniosek o ustanowienie takiego pełnomocnika, złożony wraz ze skargą. Działanie Sądu Apelacyjnego formalnie zgodne z przepisami k.p.c. nie może zaś naruszać prawa do obrony powódki, która ze względu na brak

profesjonalnej wiedzy prawniczej nie była w stanie uzupełnić braków formalnych skargi o wznowienie postępowania w wyznaczonym terminie.

Mając na uwadze powyższe względy Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł jak w sentencji.